

Письменники України і світу - ювіляри року : весна

Березень

9 березня

– 207 років від дня

народження українського поета, художника, громадського діяча **Тараса Григоровича Шевченка** (1814–1861).

Шевченкове життя – символ тернистого шляху боротьби за свободу. Воно постало перед українцями живим прикладом того, як можна крок за кроком звільнитися з полону пригніченості, зневіри, комплексу меншовартості і національної депресії.

Минають роки, століття, а гострота і сила Шевченкового слова живе.

Ці та багато інших праць є у фондах нашої книгозбірні:

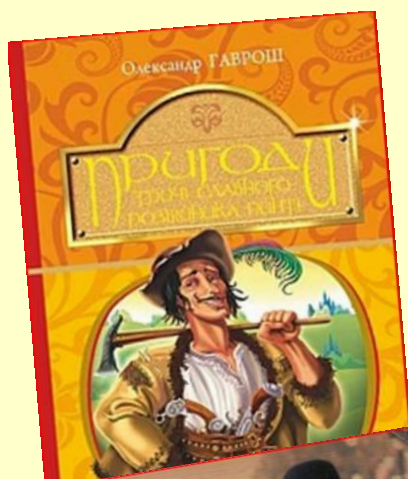
- **Шевченко, Т. Г.** Альбом Тараса Шевченка 1845 року [Текст] : Тарас Шевченко. Альбом Тараса Шевченка 1845 року : наукове дослідження, коментарі / Сергій Гальченко ; НАН України, Ін-т літератури імені Т. Г. Шевченка. – [Комплектне вид.] [Факсимільне відтворення]. – Київ : Веселка, 2013. – 31, [1] с. : іл. + 1 альбом (28 іл.). – Присвячується 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка.
- **Шевченко, Т. Г.** Більша книжка [Текст] : [рукописна збірка поезій Т. Шевченка] / Т. Шевченко ; [вступ. ст. Є. С. Шабліовського ; ред. М. Л. Мандрика, худож. ред. В. П. Кузь]. – [Факсимільне видання]. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1963. – 328, [5] с.
- **Шевченко, Т. Г.** Буквар південноруський 1861 року [Текст] : [до книжки увійшли фототипічне видання "Букваря южнорусского" 1861 року, укладеного і виданого Т. Г. Шевченком, тексти для читання з нього в сучасній транскрипції] / Тарас Шевченко ; [вступне слово О. Гончаря ; післямова В. Яцюка ; фоторепродукції В. Стельмаха ; обкладинка В. Вересюка ; ред.-упоряд. М. Ілляш]. – Київ : Веселка, 1991. – 61, [3] с. : фотоіл. – Бібліогр.: с. 62.
- **Шевченко, Т. Г.** Вибрані твори [Текст] : [балади, поеми, лірика] / Тарас Шевченко ; [передм. Д. Д. Копиці]. – Київ : Рад. письменник, 1949. – 245, [3] с. : іл. – Бібліогр.: в приміт.: с. 228–246.
- **Шевченко, Т. Г.** Вибрана поезія. Живопис. Графіка [Текст] = Selected poems. Paintings. Graphic works / Тарас Шевченко ; [вступ. стаття І. Дзюби ; упоряд. авт. творів і приміток С. Гальченко ; пер. англ. мовою В. Річ ; прим. англ. мовою Р. Зорівчак]. – Київ : Мистецтво, 2007. – 607, [1] с. : іл. – Текст: укр. та англ. мовами.
- **Шевченко, Т. Г.** Кобзар [Текст] : [вірші] : [книгу адресовано українським воїнам, які відстоюють незалежну Україну] / Тарас Шевченко ; [вступна стаття та упоряд. текстів С. Гальченко] ; Ін-т літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України, МАН України, Всеукраїнська асоціація музеїв. – Київ : Інформаційні

системи, 2015. – 318, [1] с. : портрет. – Вид. здійснено за підтримки парафіян церкви св. апостола Андрія Первозваного (Блумінгдейл, штат Іллінойс, США).

26 березня – 50 років від дня народження українського дитячого письменника, журналіста і драматурга **Олександра Дюловича Гавроша** (1971).

Олександр Гаврош активно впроваджує в українську літературу закарпатські теми й популяризує народних героїв — силача Івана Фірцака, легендарного розбійника Пинтю. Водночас Гаврош є активним критиком «неорусинського» руху і критикує його діячів за сепаратистські тенденції.

28 березня

– 130 років від дня народження українського поета, прозаїка *Олекси Андрійовича Слісаренка (Снісаря)* (1891–1937).

Справжнє прізвище Олекса Снісар. Народився 28.03.1891 р. на хуторі Конівцов Вовчанського повіту на Харківщині. У 1912 р., після того, як закінчив Харківську хліборобську школу з дипломом агронома, його мобілізували до війська. На фронті заслужив офіцерське звання. Всього служба в армії зайняла шість років, протягом яких О. Слісаренко майже нічого не писав.

Після війни працював агрономом, але незабаром повністю присвятився літературі. Публікуватися почав ще до революції, з 1910 р. в нелегальному студентському журналі "До праці" та в часописах "Рілля", "Плуг", "ЛНВ", "Рідний Край", "Сніп", "Село", "Дніпрові хвилі", "Маяк", "Промінь".

Видав збірки поезій: "На березі Кастальському" (1919), "Поєми" (1923), "Байда" (1928), книжки оповідань: "У болотах", "Плантації", "Сотні тисяч сил", "Камінний виноград", "Сліди бурунів", "Спроба на огонь", повісті: "Бунт" та "Страйк", романи: "Зламаний гвинт", "Чорний Ангел", "Хлібна ріка".

У 1931–1933 рр. вийшло зібрання творів О. Слісаренка в 6 томах.

Арештували письменника 29.04.1934 р. Майже рік тривали виснажливі допити. Спочатку письменника змусили зізнатися в приналежності до контрреволюційної організації, але через два місяці О. Слісаренко відмовився від цих зізнань, заявивши, що давав їх під фізичним впливом слідчого. Але тоді його звинуватили в приналежності до націоналістичної літературної організації ВАПЛІТЕ. Не допомогло те, що на процесі СБУ О. Слісаренко був громадським обвинувачем і сипав громами на націоналістів, критикував М. Хвильового.

На суді 19.03.1935 р. О. Слісаренко ще раз відмовився від своїх зізнань, однак його позбавили волі на 10 років, а 9.10.1937 р. засудили до розстрілу. Вирок виконали 3.11.1937 року.

Твори О. Слісаренка видавалися по війні неодноразово, але його символістські вірші залишалися маловідомими. Фантастичне оповідання "Князь Барціла", що було опубліковане в журналі "Червоний Шлях" (1926, №4), не було вміщене у жодне з сучасних видань.

Квітень

5 квітня – 115 років від дня народження українського прозаїка **Анатолія Івановича Шияна** (1906–1989).

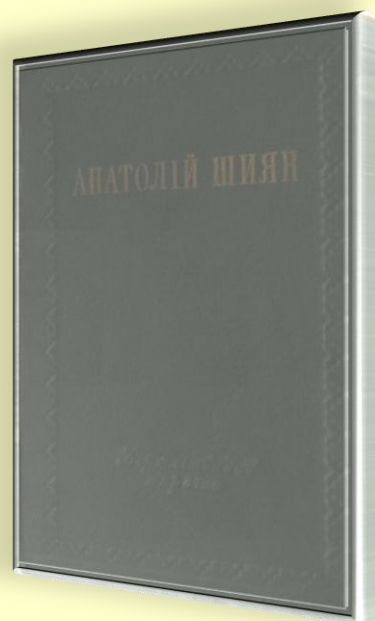
В творчому доробку А. Шияна понад двадцять оригінальних книжок оповідань, повістей, нарисів. Він автор багатьох драматичних творів. Але найповніше і найбільш виразно його самобутній талант проявився в романах "Гроза" і "Хуртовина", що стали вершинами в творчості письменника.

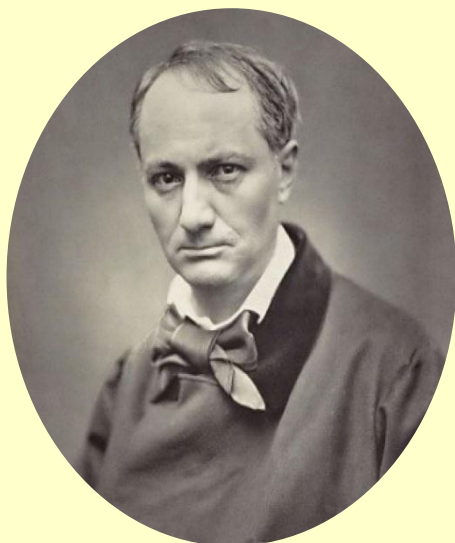
Ці та багато інших праць є у фондах нашої книгозбірні:

Шиян, А. Хуртовина [Текст] : роман / Анатолій Шиян. – Київ : Дніпро, 1984. – 949, [3] с. – (Звитяга).

Шиян, А. І. Олексій Фещенко [Текст] : нарис / А. Шиян. – Київ : Молодий більшовик, 1941. – 51, [1] с. ; [13x16 см]. - Код групи: УВ. – (Бібліотечка молодого колгоспника). – Книга у видавничій м'якій обкладинці. Збереження середнє.

Шиян, А. І. Гроза. Мар'яна. Оповідання [Текст] / Анатолій Шиян ; [вступ. ст.: А. О. Іщука]. – Київ : Держлітвидав України, 1956. – 755 [1] с. : портр.

9 КВІТНЯ – 200 років від дня народження французького поета **Шарля Бодлера** (1821–1867).

Артюр Рембо писав: "Бодлер... - це король поетів, справжній Бог". Бодлер стояв біля витоків французького символізму. Сам поет вважав себе пізнім романтиком, а історія літератури визнала його предтечею символістського світосприйняття і митцем, у творах якого відображений декадентський умонастрій кінця XIX ст.

Більшість сучасників називали Бодлера аморальним, небезпечним богохульником, напівбожевільним. А поет Теодор де Басквіль говорив про нього інше: "Якщо можна назвати людину приємною, то найбільшою мірою це стосується Бодлера. Погляд його сповнений життям і думкою. Коли я слухав його швидко, вишукану мову, мову справжнього парижанина, мені здавалося, що з очей моїх спадає пов'язка, що переді мною відчиняється безмежний світ мрій, образів, ідей, величних пейзажів..."

Альбатрос

*Щоб їм розважитись, веселий гурт матросів
Серед нестримних вод розбурханих морів
Безпечно ловить птиць, величних альбатросів,
Що люблять пролітати слідами кораблів.*

*На палубу несуть ясних висот владику,
? сумно тягне він приборкане крило,
Що втратило свою колишню міць велику,
Мов серед буйних вод поламане весло.*

*Мандрівник зборканий знесилено ступає!
Плавець повітряний незграбний і смішний!
Той тютюновий дим у дзьоб йому пускає,
А цей, драбуючи, кульгає, мов кривий.*

*Поет подібний теж до владаря блакиті,
Що серед хмар летить, мов блискавка в імлі.
Але, мов у тюрмі, в юрбі несамопитій
Він крила велетня волочить по землі.*

21 КВІТНЯ – 205 років від дня народження англійської письменниці **Шарлотти Бронте** (1816 – 1855).

Вона була третьою з шести дітей, народжених Марією Брануелл і Патріком Бронте. Шарлотта була невисокого зросту (148 см) та тендітної статури. Вона носила окуляри, щоб виправити короткозорість, і вважала себе некрасивою. Дівчина, вимушена була працювати гувернанткою, мріяла відкрити свій пансіон для дівчаток. Але створити свій навчальний заклад їй не вдалося: відсутність коштів і зв'язків прирекла ідею пансіону на загибель.

Літературна обдарованість майбутньої письменниці виявилася рано, але шлях до визнання був для неї довгим і болісним. Першою спробою 20-річної Шарлотти потрапити до світу великої літератури став лист поетові Роберту Сауті, в якому вона просила оцінити її вірші. Підсумком листування стане її майбутня відмова від поезії на користь прози.

Бібліографія:

- Джен Ейр (Jane Eyre, 1847)
- Шерлі (Shirley, 1849)
- Вільєтт (Villette, 1853)
- Вчитель (The Professor, 1857)

Травень

5 травня

– 175 років від дня народження польського прозаїка **Генрика Сенкевича** (1846–1916).

Його повне ім'я – *Генрік Адам Олександр Пій Сенкевич*. Класик польської літератури, почесний академік Петербурзької академії наук, Сенкевич був блискучим історичним романістом. Подібно В. Гюго, А. Дюма, Л. Толстому, він зумів описати великі події минулих епох, приділяючи увагу і особистості людини.

Ці та багато інших праць є у фондах нашої книгозбірні:

1. **Сенкевич, Г.** Без догмата [Текст] : роман / Г. Сенкевич ; пер. з польської О. Ленік. – Київ : Дніпро, 1986. – 382 с.
2. **Сенкевич, Г.** Крестоносцы [Текст] = Sienkiewicz H. Krzyzacy : роман / Генрик Сенкевич. – М. : Эй-Ди-Лтд, 1993. – 648, [5] с. : ил.
3. **Сенкевич, Г.** В пустелі та джунглях [Текст] : [пригодницька повість] / Генрик Сенкевич. – Львів : Артклас, 2007. – 422, [2] с. : ил.
4. **Сенкевич, Г.** Куда идешь [Текст] = Sienkiewicz H. Quo vadis : роман / Генрик Сенкевич. – М. : Эй-Ди-Лтд, 1993. – 494, [2] с. : ил.
5. **Сенкевич, Г.** Огнем и мечом [Текст] = Ogniem i mieczem : роман / Генрик Сенкевич ; [пер с пол. А. Эппеля, К. Старосельской ; послесл. Б. Стахеева ; ил. Б. Пашкова]. – М. : Правда, 1991. – 730, [4] с. : ил.
6. **Сенкевич, Г.** Пан Володыевский [Текст] = Sienkiewicz H. Pan Wolodyjowski : роман / Генрик Сенкевич. – М. : Эй-Ди-Лтд, 1993. – 462, [2] с. : ил.
7. **Сенкевич, Г.** Потоп [Текст] = Sienkiewicz H. Potop : роман в 2 книгах. Кн. 1 / Генрик Сенкевич. – М. : Эй-Ди-Лтд, 1993. – 589, [3] с. : ил.

Цитати з книг Сенкевича:

- *Я завжди вірю в те, у що мені вигідно вірити, і в цьому полягає моя філософія. «**Камо грядеши**»*
- *Війна і любов - ось дві єдині речі, заради яких варто народитися і жити. «**Камо грядеши**»*
- *Багач може собі все дозволити, навіть чесноти. «**Камо грядеши**»*
- *Заслуга - вона, що масло, наверх спливає. "**Вогнем і мечем**"*
- *А в загальному, жінка ніколи не обдурить чоловіка, не змінить йому, якщо сам він не розбестить її або НЕ розтопче її серця, що не обуристь і не відштовхне її своїм нікчемною, егоїзмом, обмеженістю, паскудною і дрібною душею. «**Без догмату**»*
- *Христос звелів любити людей сильніше, ніж ненавидіти зло, бо вчення його є любов, а не ненависть. «**Камо грядеши**»*

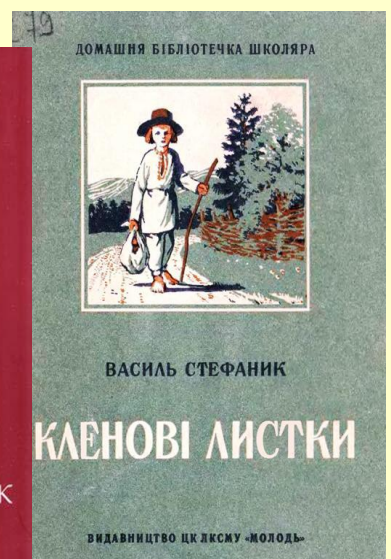
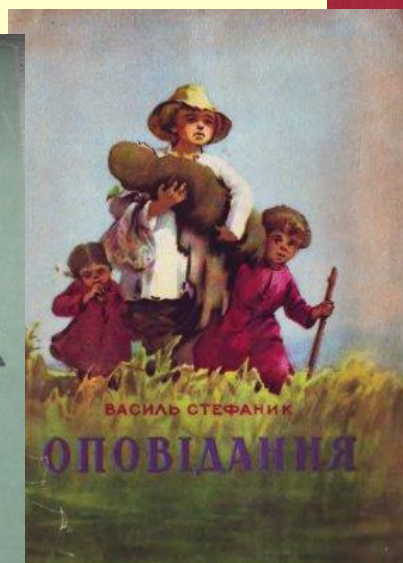
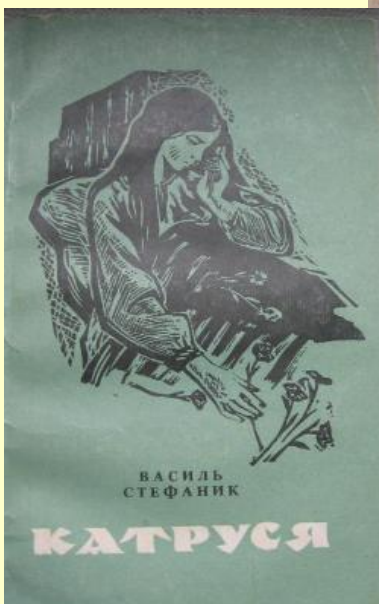
14 травня

– 150 років від дня народження українського прозаїка **Василя Семеновича Стефаника** (1871–1936).

Критики називають Василя Стефаника самобутнім письменником-новатором та співцем селянської долі, літературознавці — одним із найвизначніших українських новелістів. Творчий шлях митця припав на непрості роки: кінець ХІХ-початок ХХ століття. Тож Стефаник не стояв осторонь громадсько-політичного руху: виступав на селянських мітингах, боровся за права та свободи селян. Паралельно, Василь активно займався літературною творчістю, мав публіцистичні виступи в пресі.

Ці та багато інших праць є у фондах нашої книгозбірні:

- **Стефаник, В. С.** Публіцистика [Текст] : вибране із статей, промов та листів / Василь Стефаник. – Київ : Держлітвидав України, 1953. – 110, [2] с. – Бібліогр.: в тексті.
- **Стефаник, В. С.** Катруся [Текст] : вибрані твори : [для середнього шкільного віку] / Василь Стефаник ; [редкол.: В. Я. Андрущенко, В. В. Бичко, Н. Д. Коваленко [та ін.]. – Київ : Веселка, 1971. – 100, [4] с., [4] арк. вкл. іл. : портр. – Бібліогр.: в підряд. приміт.
- **Стефаник, В. С.** Оповідання [Текст] : [для молодшого шкільного віку] / Василь Стефаник. – Київ : Молодь, 1954. – 52, [4] с., [6] арк. вкл. іл.
- **Стефаник, В. С.** Повне зібрання творів [Текст] : в 3 т. Т. 3 / Василь Стефаник ; АН Української РСР, Ін-т л-ри імені Т. Г. Шевченка. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1954. – 324, [4] с. : портр. – Показч.: с. 309–325.
- **Стефаник, В. С.** Твори [Текст] / Василь Стефаник. – Київ : Молодь, 1972. – 237, [3] с., [8] встав. арк. фотоіл. : портр. – (Шкільна бібліотека). – Бібліогр.: в приміт.: с. 233–238.
- **Стефаник, В. С.** Кленові листки [Текст] : [новели] / Василь Стефаник ; [ілюстрації Георгія Якутовича]. – Київ : Дніпро, 1973. – 205, [1] с. : іл.

15 травня

– 130 років від дня народження російського письменника, який жив в Україні, **Михайла Опанасовича Булгакова** (1891–1940).

ТОП 10 цікавих фактів про Михайла Булгакова

1. Михайло Булгаков був найстаршою дитиною в сім'ї. Крім нього в сім'ї виховувалися 4 сестри і 2 брата.
2. 31 жовтня 1916 року Михайло успішно закінчив медичний факультет Київського університету і отримав диплом лікаря. На початку Першої Світової війни він працював лікарем, потім був направлений у Вязьму (Смоленська губернія).
3. У Михайла Булгакова було 3 дружини (Тетяна Миколаївна Лаппа (1913-1924), Любов Євгенівна Білозерська (1925-1931) і Олена Миколаївна Шиловська (з 1932 року), але ні від одного шлюбу у нього не було дітей. Зате саме 3-тя дружина, Олена Шиловська, стала прототипом Маргарити в відомому творі «Майстер і Маргарита»....
4. Багато хто любив колекціонувати марки, але Булгаков колекціонував театральні і концертні квитки, причому колекціонував він тільки ті квитки, які купував сам і за якими ходив.
5. У 1922 році Михайлу Опанасовичу подарували книгу авторства Олександра Чаянова «Венедиктов, або Достопам'ятні події життя мого». Головними героями цієї книги були Сатана і студент на прізвище Булгаков. За визнанням його другої дружини Олени Білозерської, саме завдяки цій книзі 7 років по тому він приступив до написання роману «Майстер і Маргарита»....
6. Свій перший твір Булгаков написав, коли йому було всього 7 років і називався він «Пригоди Світлани».
7. На могилі у письменника лежала гранітна брила Голгофа, яка раніше служила підніжжям для хреста на могилі у Гоголя до його перепоховання....
8. Знаменита радянська комедія «Іван Васильович змінює професію» (1973) була знята за твором Булгакова «Іван Васильович», тільки в п'єсі інженера Тимофєєва звать Микола, а в фільмі Олександр (Шурик).
9. У 1917 році Михайло Булгаков так побоювався дифтерії після однієї з проведених операцій, що став приймати антидифтерійні препарати. Але ці препарати стали викликати сильні алергічні реакції і щоб ці реакції полегшити, Булгаков став приймати морфій. Але вже в 1918 році він зав'язав з морфієм і навіть почав свою приватну практику як лікар-венеролог. У 1939 році здоров'я письменника різко погіршилось і лікарі діагностують йому хворобу нирок (гіпертонічний нефросклероз), після чого він продовжує вживати морфій для зняття больових симптомів.
10. Незадовго до смерті Булгаков вже не міг сам писати, так як здоров'я не дозволяло і роман «Майстер і Маргарита» дописувала його дружина Олена Шиловська під диктовку письменника.

Відділ комплектування та
наукової обробки документів